30è FESTIVAL de MÚSIQUES de TORROELLA de MONTGRÍ

Del 30 de juliol al 20 d'agost de 2010

Membre de l'Associació Europea de Festivals
Declarat Festival Estratègic per la Generalitat de Catalunya

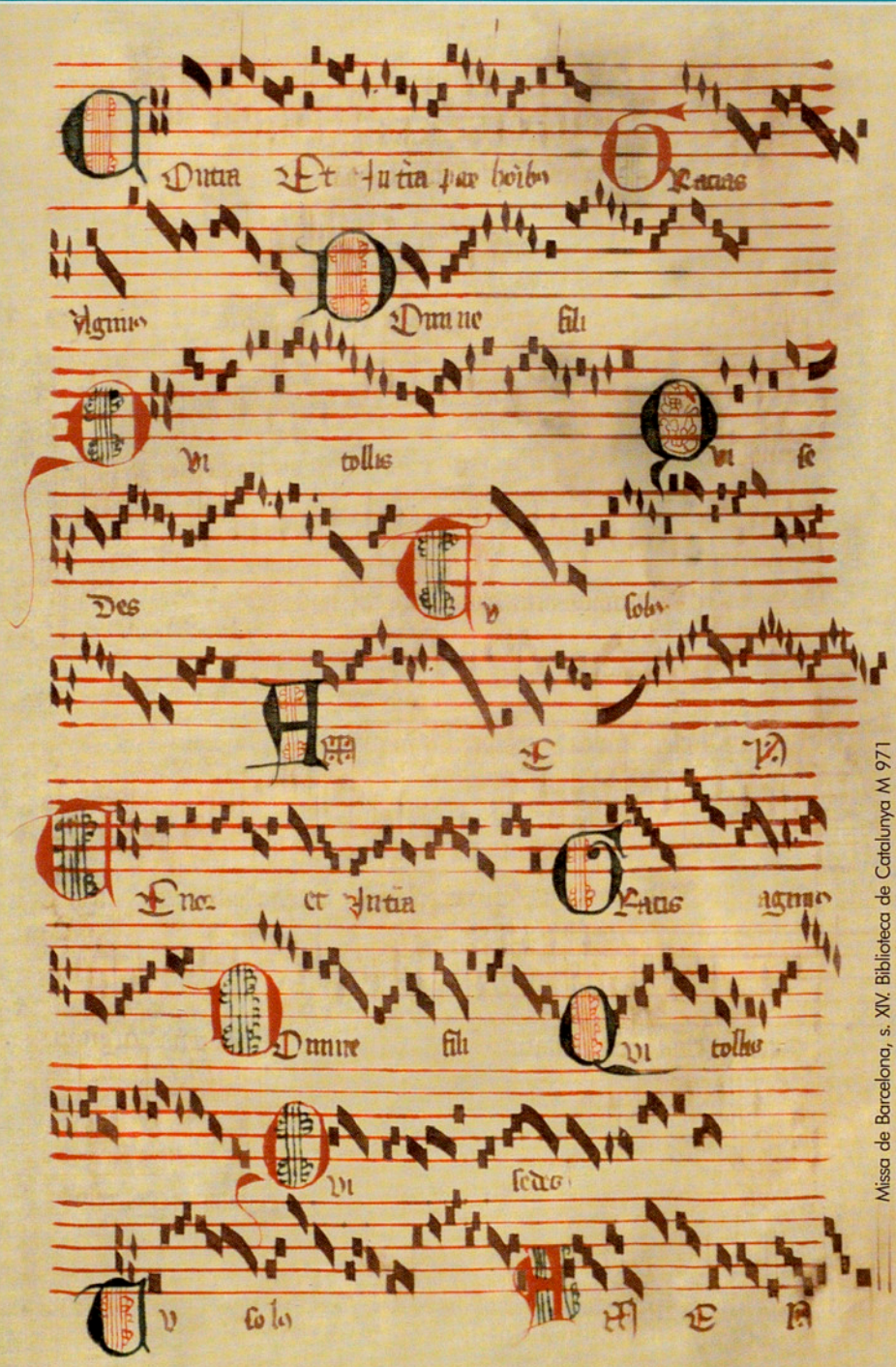

Missa de Barcelona, s. XIV. Biblioteca de Catalunya M 971

JOAQUIM CASSADÓ
Marta Mathéu, soprano
Mac McClure, piano

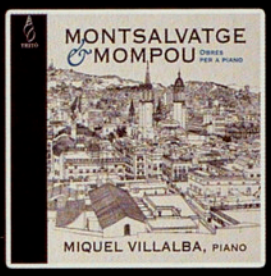

XAVIER MONTSALVATGE - FREDERIC MOMPOU
Música per a piano
Miquel Villalba

MÚSICA D'ORGUE A CATALUNYA
Segles XVIII i XIX
Miquel González

SALVADOR BROTONS – ALBERT GUINOVART
Missae brevis
Cor Vivaldi
Òscar Boada, direcció

JOSEPH TEIXIDOR
Quartets de corda
Cambini Quartet

GASPAR CASSADÓ
Integral per a violoncel i piano
Iñaki Etxepare
Ludovica Mosca

COMPOSITORS CATALANS s.XX vol.5
Homs, Turull, Cervelló, Taverna-Bech, Padrós, Rodríguez Picó, Brotons
Katia Novell, violí

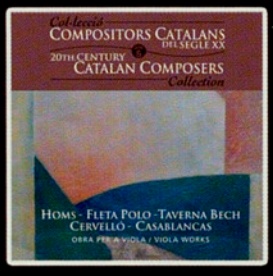

COMPOSITORS CATALANS s.XX vol.6
Homs, Cervelló, Taverna-Bech, Polo, Casablancas
Ashan Pillai, viola

CANÇONS DE BRESSOL
Cor Sant Esteve de Vila-seca
Xavier Pastrana, direcció

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Indústries Culturals

CATALAN! MUSIC

Divendres 20 d'agost
22 h · Església

14

Concert

María Bayo, soprano
Maciej Pikulski, piano

MARÍA BAYO

MACIEJ PIKULSKI

Cicle de Cambra i recitals

1

Beethoven: *«Che fa il mio bene?»* (de *L'amante impaziente I)* / *«Che fa il mio bene?»* (de *L'amante impaziente II)* / *«T'intendo, sì, mio cor»* / *«Dimmi, ben mio»* / **Mozart:** *Ridente la calma, K 152* / **Schubert:** *La pastorella, D 528 / Non t'accostar all'urna, D 688, núm. 1 / Guarda, che bianca luna, D 688, núm. 2 / Mio ben ricordati, D 688, núm. 4 / Da quel sembiante appresi, D 688, núm. 3 / Lachen und Weinen, D 677, núm. 4* / **Mompou:** *«Damunt de tu, només les flors» / «Aquesta nit un mateix vent» / «Jo et pressentia com la mar»* (de *Combat del somni,* sobre sonets de Josep Janés) / **Carlos Guastavino:** *Piececitos / Siesta / Mi garganta / Viniendo de Chilecito / Se equivoca la paloma / Apegado a mi / Violetas / Alegria de la soledad* / **Ernesto Lecuona:** *Canción del amor triste / Quiero ser hombre / Señor jardinero / La señora Luna / Balada del amor* (sobre versos de Juana de Ibarbourou)

Cicle de Cambra i recitals

CONCERT DE CLAUSURA DEL FESTIVAL

La soprano navarresa María Bayo és l'intèrpret escollida per realitzar el concert final del 30è Festival de Músiques de Torroella de Montgrí. La tenacitat abnegada de Bayo en la recerca de nous repertoris es manifesta clarament en el concert d'avui amb un programa que combina una primera part amb pàgines infreqüents de Beethoven, Mozart i Schubert junt a una altra formada per obres de Frederic Mompou, Carlos Guastavino i Ernesto Lecuona.

S'ha dit que la música instrumental cerca la veu humana, i que aquesta, quan declama poèticament, cerca la seva musicalitat. Trobar un encaix perfecte entre text i poesia és la voluntat expressiva que més ha traspuat a Occident d'ençà de les experimentacions musicals de la Camerata de Bardi, a finals del segle XVI. El recital de María Bayo ens convidarà a emprendre un viatge ple de propostes de recerca d'aquesta unitat entre text i música; un viatge que ens portarà a través de músiques mozartianes i cançons italianes de Schubert fins a arribar a l'imponent Combat del somni de Frederic Mompou, basat en texts de Josep Janés i compost entre el 1942 i el 1950. Seixanta anys després, el Combat de Mompou continua essent un dels cicles més apreciats de la cançó catalana.

FREDERIC MOMPOU DENCAUSSE

(Barcelona, 1893 – Barcelona, 1987) fou un compositor català, conegut sobretot per les seves peces per a piano sol.

De família artística (el seu germà gran Josep, que afavoria econòmicament els seus inicis, fou un pintor d'anomenada), va néixer el 16 d'abril de 1893 a la ciutat de Barcelona, i estudià piano amb Modest Serra al Conservatori del Liceu abans d'establir-se a París per estudiar amb Ferdinand Motte-Lacroix l'any 1911. Degut a la seva timidesa va abandonar la seva carrera de solista per dedicar-se a la creació musical. El 1914 tornà a Barcelona, fugint de la guerra, però va retornar a París el 1921, i s'hi quedà fins l'any 1941, en escapar de l'ocupació nazi de la capital francesa. Al seu retorn va esdevenir membre de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi.

Mompou era un miniaturista en les seves obres, breus i d'una música relativament improvisada, que s'ha descrit com a "delicada" o "íntima". Les seves influències principals foren l'impressionisme francès i Erik Satie, donant-li un estil en el qual

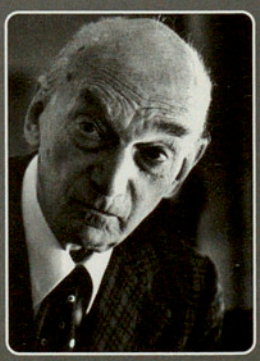

FREDERIC MOMPOU

l'expressió està concentrada en formes molt petites. Solia utilitzar el recurs de l'ostinato, imitacions de campanes, i una espècie de so meditatiu que Lionel Salter va descriure com "la veu del silenci ... de Sant Joan de la Creu."

L'any 1980 li fou concedida la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya.

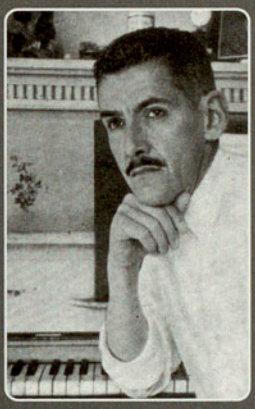

CARLOS GUASTAVINO

CARLOS GUASTAVINO

(Santa Fe, 5 d' abril de 1912 – 29 d' octubre de 2000), fou un compositor argentí, considerat com el més gran exponent de l'anomenat nacionalisme romàntic argentí.

El seu estil musical fortament influenciat pel romanticisme del segle XIX el va portar a mantenir distància dels compositors modernistes argentins, com ara Alberto Ginastera. Aquest distanciament de l'avantguarda el va portar a ser un referent per a la música popular i folklòrica argentina de la dècada dels seixanta del segle XX.

ERNESTO LECUONA

ERNESTO LECUONA Y CASADO

(6 d'agost de 1895, Guanabacoa, Cuba - 29 de novembre de 1963, Santa Cruz de Tenerife) va ser un intèrpret i compositor de música cubà. Deixeble durant un temps de Maurice Ravel, és considerat com el músic cubà més destacat i la seva obra pianística és comparada, en ocasions, amb el seu mestre Ravel i Manuel de Falla. Dins el seu catàleg en sobresurten diferents sarsueles i l'òpera *El sombrero del Yarey* (avui perduda). La difusió de la seva obra musical fou impulsada per diferents músics i directors foranis com ara Xavier Cugat.

Programa

1a part

Ludwig van Beethoven (1770-1827):

Che fa il mio bene? (L'amante impaziente I)
Che fa il mio bene? (L'amante impaziente II)
Ecco quel fiero istante! (La Partenza)
T'intendo, sì, mio cor
Dimmi, ben mio

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791):

Ridente la calma, K.152

Franz Schubert (1797-1828):

La Pastorella, D.528
Non t'acostar all'urna, D.688 núm.1
Guarda, che bianca luna, D.688 núm.2
Mio ben ricordati, D.688 núm.4
Da quel sembiante appresi, D.688 núm.3
Lachen und Weinen, D.677 núm.4

2a part

Frederic Mompou (1893-1987):

Combat del somni
Damunt de tu només les flors
Aquesta nit un mateix vent
Jo et pressentia com la mar

Carlos Guastavino (1912-2000):

Piececitos
Siesta
Mi garganta
Viniendo de Chilecito
Se equivocó la paloma
Apegado a mí
Violetas
Alegría de la soledad

Ernesto Lecuona (1895-1963):

Cinco canciones con versos de Juana de Ibarbourou
Canción del amor triste
Quiero ser hombre
Señor Jardinero
La señora Luna
Balada de amor

L' òpera, la melodia, en definitiva el bel canto, tenien a Itàlia un referent ineludible. Compositors com Händel prenien el model italià de l'òpera i el propi Mozart per títols com *Don Giovanni, Così fan tutte, Le Nozze di Figaro* o *La Clemenza* no dubta en prendre la llengua italiana per als seus llibrets. La cançó romàntica, però, va tenir una figura cabdal en el vienès Franz Schubert que amb els seus *lieder* amb paraules de Heine, Goethe i tants d'altres escriptors romàntics, assentava les bases d'un gènere que serà clau pel futur de la música i que seguirà amb les aportacions, entre d'altres, de Schumann, Brahms o Wolff. Música i paraula, música i la més alta poesia es retroben en obres mestres, algunes transcendents,- com el seu Opus 1, el *Erlkönig* o com el cicle *Viatge d'hivern*- amb d'altres d'una vitalitat i lluminositat enlluernadores com *La bella molinera* o *La truita*.

Beethoven, deixeble i hereu del classicisme de Haydn a la seva primera etapa va apropar-se també al gènere de la melodia italiana, i una de les seves primeres aportacions va arribar quan va musicar un dels texts de Metastasio, el gran llibretista de l'òpera seriosa del segle XVIII. Beethoven, deixeble d'Antonio Salieri, mestre amb qui va treballar la idea de musicar textos italians, va fer una de les primeres aproximacions a aquest gènere amb *"Ecco quel fiero istante!!"* -i que porta com a sobrenom *La Partenza*-, que evoca el dolor de la pèrdua de l'ésser estimat, un text recurrent en els llibrets seriosos de Metastasio. Aquesta obra va ser publicada a Viena el 1803, i la seva deliciosa línia vocal denota el treball d'un gran compositor. La temàtica amorosa, fil conductor del programa escollit per María Bayo, és un recurrent en les altres quatre peces amb textos italians de Beethoven escrites l'any 1809.

No cal dir que la tècnica i la inspiració melòdica aconseguida per Mozart en els seu viatge a Itàlia quan encara era un nen va marcar de manera definitiva el seu instint creatiu. La música de Mozart, plena de melodies inoblidables tant en l'àmbit vocal com instrumental, traspua una deliciosa sensibilitat.. *Ridente la calma, K. 152* va ser composta l'any 1775 i esdevé una breuària que segueix una estructura ternària i que ens aporta un fet diferencial mozartià: la seva puresa de línies, la seva fins i tot aparent simplicitat melòdica li atorga un segell personal de gran bellesa. Mozart creador d'òperes, cançons, àries de concert... va compondre *Ridente la calma* amb una clara finalitat pedagògica que tenia com a beneficiaris els seus alumnes i per això ens mostra una sèrie d'esculls tècnics sempre enfocats en bé de la melodia.

Si Metastasio representa el llibretista de l'òpera seriosa, el drama-

turg venecià Carlo Goldoni representa un dels pares de la comedia italiana- *La pastorella al pratto, D. 528,* esdevé una obra deliciosa de Schubert. Composta quan l'autor tenia vint anys, en ella la melodia brolla amb una naturalitat i elegància i les seves ornamentacions de caire netament italià tenen una resposta a manera d'eco per part del piano. D'altra banda, les *Vier Canzonen* (*Quatre cançons italianes*), *D. 688,* van ser escrites per Schubert el mes de gener de 1820, i en ella es denota aquell melodisme inequívocament italià, però amb un acompanyament pianístic que per la seva riquesa harmònica defuig dels cànons clàssics meridionals. La darrera aportació de Bayo al concert dedicada a Schubert arriba amb *Lachen und weinen,* (1822) un dels lieder que ens aporta una de les melodies més cèlebres llegades pel compositor.

Dins dels cicles de cançons més emblemàtics llegats pels compositors catalans el *Combat del Somni* de Frederic Mompou cal considerar-lo com una de les obres cabdals del gènere. Hereu de l'esperit noucentista, aquest cicle de cançons va ser compost entre els anys 1942 i 1948 sobre tres poemes del llibre homònim de Josep Janés i Olivé, gran amic del compositor. *Damunt de tu només les flors* esdevé una de les melodies més delicades i encisadores creades per Mompou, o l'impetuós *Jo et pressentia com la mar*, ens apropa a una obra plena de visceralitat, de vehemència i de la que en resulta pràcticament impossible defugir al escoltar-la d'aquelles versions que ens va regalar Victòria dels Àngels.

El compositor argentí Carlos Guastavino (1912-2000) va mantenir-se en una línia musical marcada pel post romanticisme allunyant-se del llenguatge modernista d'Alberto Ginastera. Amb un llegat de més de 150 cançons, la poesia d'Alberti, Neruda, Mistral o Borges va ser un recurrent dins la seva inspiració melòdica. Allunyat de tot tipus d'avantguardisme va ser un model per als compositors argentins de la dècada dels seixanta. El compositor cubà d'origen espanyol Ernesto Lecuona va deixar un llegat de cançons que han merescut un indubtable reconeixement internacional. Màxim representant del teatre líric cubà, de la romança cubana, descontent amb el règim castrista va emigrar a Tampa (Florida) l'any 1960 i en un viatge a Tenerife, terra natal dels seus pares, va morir el 1963.

Lluís Trullén

MARÍA BAYO

María Bayo, Premio Nacional de Música 2009, és una de les cantants més respectades de l'escena internacional ja que ha ofert, des del seus inicis, la vocalitat i la psicologia dels personates que encarna amb el major rigor interpretatiu. Durant més de vint anys de carrera internacional, ha encarnat una àmplia galeria de rols operístics que van des del barroc (Cavalli, Graun, Hasse, Haendel...) fins al segle XX (Debussy, Granados, Falla, Poulenc, Stravinski) amb especial predilecció per Mozart (primera cantant espanyola convidada pel Festival de Salzburg durant quatre anys successius representant la trilogia Mozart & Da Ponte), Rossini, l'escola francesa (Gounod, Bizet, Offenbach i Massenet), però, sobretot, preocupada per la recuperació i enregistrament de pàgines inèdites d'òperes i sarsueles oblidades.

Ha estat convidada regularment als teatres d'òpera més importants del món: La Scala de Milà, l'Staatsoper de Berlín, Hamburg, Munich, Dresden, La Monnaie de Brussel·les, el Covent Graden, el Teatro Colón de Buenos Aires, el Metropolitan de Nova York. Festivals com els de Salzburg, Aix-en-Provence, Granada, Ruhr Triennale, Quincena Donostiarra, Torroella de Montgrí, Pesaro, entre molts altres.

Amb una especial atenció al repertori liederístic i oratorial, al llarg de la seva carrera ha pogut treballar amb directors de l'alçada de Sinopoli, Chailly, Gavazzeni, Pappano, Zedda, Armin Jordan, Rizzi, Colin Davis, Maazel, Scimone, Bychkov, Plasson, Latham-Koenig, Nagano, Viotti, Gelmetti, Victor Pablo Pérez, Ros Marbá, Gómez Martínez, Gª Navarro, López Cobos, Frühbeck, Fabio Luisi, Alessandrini,

René Jacobs, Rousset, Hogwood, Bolton, A. De Marchi, Herreweghe, entre altres. Així mateix ha treballat amb grans directors d'escena com Wernicke, Pizzi, Ronconi, Lavelli, Miller, Del Monaco, Carsen, Lepage, Grüber, Sagi, Pasqual, Espert, Gas, Joel, Neuenfels, Hytner, Toffolutti, Serreau...

Té enregistrats un gran nombre de CD i DVD.

MACIEK PIKULSKI

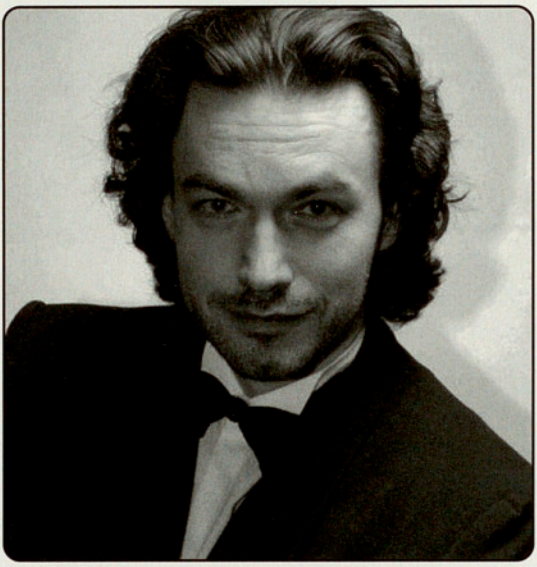

Maciej Pikulski ha actuat a més de 30 països de cinc continents, com a pianista solista, com a repertorista de grans veus o formant part de formacions de cambra.

Nascut a Polònia el 1969, va cursar els seus estudis superiors de piano al Conservatori Nacional de París, on obtingué per unanimitat el primer premi de piano i de música de cambra, a més del segon premi en acompanyament vocal.

Deixeble de Dominique Merlet, perfecciona la seva tècnica amb el pianista Clive Britton (alumne de Claudio Arrau) i completa la seva formació amb altres grans pianistes com ara Dimitri Bashkirov, Jacques Rouvier, Pascal Devoyon, Marie-Françoise Bucquet o Georges Pludermacher.

Ha enregistrat diversos discos, entre els que destaquen els del *Concert per a piano i orquestra núm. 2* de Rakhmàninov, que també inclou obres

de Liszt i de Chopin; i més recentment, Lieder de Schubert transcrits a piano per Liszt.

És convidat regularment com a solista o bé com a solista amb orquestra, a Rússia, l'Índia, Sri Lanka, Suïssa, Bèlgica, Polònia, Itàlia, l'Estat espanyol, etc. A França la seva presència és habitual a Radio France Musiques, el Festival Chopin de Bagatelle, el Festival Liszt a la Provença, al MIDEM, al Musée d'Orsay, Invalides, entre d'altres.

Ha estat escollit per la Société Chopin a París per a actuar dins els actes de commemoració del darrer concert de Chopin a París.

Com a músic de cambra ha enregistrat dos discs amb el violoncel·lista Raphaël Chrétien i sovint col·labora amb reconeguts músics, com ara Gérard Caussé, Alain Marion, Régis Pasquier, Laurent Korcia, Marc Coppey, Dominique de Williencourt, Henry Demarquette o Olivier Charlier.

Paral·lelament desenvolupa una activitat important amb cantants com ara María Bayo, Felicity Lott, Renée Fleming, Patricia Petibon, Udo Reinemann, Edith Wiens, Mireille Delunschey i especialment amb José van Dam, del qual és pianista exclusiu i acompanya als seus enregistraments i als recitals que ofereix a les sales més importants del món (el Carnegie Hall de Nova York, La Scala de Milà, el Théâtre Royal de la Monnaie a Brussel·les, el Concertgebouw d'Amsterdam, el Teatro Colon de Buenos Aires, el Théâtre des Champs Elysées de París).

Ha impartit classes magistrals de piano a Xangai (Xina) i Sao Paulo (Brasil); classes magistrals de lied i melodia al Conservatori Nacional Superior de Música de París, al Conservatori d'Amsterdam, a Estrasburg i Montpeller.

La premsa ha destacat la seva "sensibilitat poètica" (Globe and Mail, Toronto), la seva "poderosa tècnica" (New York Times) i el considera "un músic magnífic" (Le Figaro) i "un gran pianista" (Corriere de la Serra).

La Calisto (Francesco Cavalli)
René Jacobs, Concerto Vocale
Harmonia Mundi (France, 1995)
Ref: HCM901515.17

Àries de Sarsuela Barroca (José de Nebra)
Eduardo López Banzo, Al Ayre Español
Harmonia Mundi, 2006

www.mariabayo.net

Darrere d'aquest edifici hi ha cultura.
Darrere d'aquest edifici hi ha una Obra Social.

La Pedrera de CAIXA CATALUNYA

Vine a visitar-nos

Exposició permanent que permet conèixer

- l'Espai Gaudí
- el Pis de La Pedrera de Caixa Catalunya
- el terrat

Activitats musicals, cicles de dansa, conferències, exposicions, debats de màxima actualitat...

consulta el programa d'activitats a
obrasocial.caixacatalunya.com/cultura

La Pedrera de Caixa Catalunya. Passeig de Gràcia, 92.
Informació al 902 400 973 o a obrasocial.caixacatalunya.com

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

ACCIONS SOCIALS CULTURA INVESTIGACIÓ MEDI AMBIENT

Organitza:

Emissora oficial del Festival:

Col·laboren:

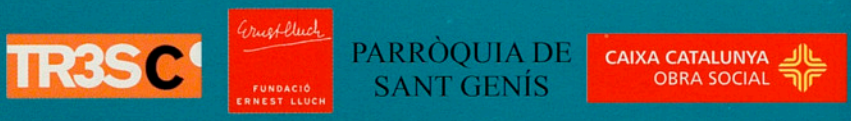

Patrocinen:

Diputació de Girona
221 municipis

Ajuntament de Torroella de Montgrí

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació

Disseny: Giralt-Miracle Associats SL. Realització: Isabel Giraldo

Concert 14

Divendres 20 d'agost
22 h - Església

María Bayo,
soprano

Maciej Pikulski,
piano

Che fa il mio bene? (L'amante impaziente I)
Che fa il mio bene? (L'amante impaziente II)
(Pietro Metastasio)

Che fa il mio bene?
Perchè non viene?
Vedermi vuole
Languir così!

Oh come è lento
nel corso il sole!
Ogni momento
Mi sembra un dì!

Què fa el meu bé? (L'amant impacient)
(Pietro Metastasio)

Què fa el meu bé?
Per què no ve?
Veure'm voldria
així llanguir!

Que n'és de lent
al cel el sol!
Cada moment
em sembla un dia!

Ecco quel fiero istante! (La Partenza)
(Pietro Metastasio)

Ecco quel fiero istante!
Nice, mia Nice, addio!
Come vivrò, ben mio,
Così lontan da te?

Io vivrò sempre in pene,
Io non avrò più bene,
E tu, chi sa se mai
ti sovverrai di me?

Ja ve el cruel instant! (La Partença)
(Pietro Metastasio)

Ja ve el cruel instant!
Nice, amor meu, adéu!
I com viuré, goig meu,
tan i tan lluny de tu?

Viuré ja sempre en pena,
ja no tindré mai goig.
I tu, qui sap si mai
de mi et recordaràs?

T'intendo, sì, mio cor
(Pietro Metastasio)

T'intendo, sì, mio cor,
Con tanto palpitar!
So che ti vuoi lagnar,
Che amante sei.

Ah! taci il tuo dolor,
Ah! soffri il tuo martir
Tacilo e non tradir
L'affetti miei!

Et sento, sí, cor meu
(Pietro Metastasio)

Et sento, sí, cor meu,
et sento palpitar!
Sé que et vols lamentar,
et sé amorós.

Ah, calla el teu dolor,
sofreix el teu turment,
calla'l i no traeixis
els meus afectes!

Dimmi, ben mio
(Autor desconegut)

Dimmi, ben mio, che m'ami,
Dimmi che mia tu sei.
E non invidio ai Dei
La lor' divinità!

Con un tuo sguardo solo,
Cara, con un sorriso
Tu m'apri il paradiso
Di mia felicità!

Digue'm, amor
(Autor desconegut)

Digue'm, amor, que m'estimes,
digue'm que ets meva.
I ja no envejo als déus
ni la divinitat!

Només amb un esguard,
amada, amb un somrís,
m'obres el paradís
de la felicitat!

Ridente la calma
(Autor desconegut)

Ridente la calma nell'alma si desti;
Né resti più segno di sdegno e timor.

Tu vieni, frattanto, a stringer mio bene,
Le dolce catene sí grate al mio cor.

Joiosa la calma
(Autor desconegut)

Joiosa la calma a l'ànima regni;

no hi resti ni una ombra d'enuig o de por.

Tu, vine, entretant, a estrènyer el meu bé,
oh dolça cadena tan grata al meu cor.

La pastorella
(Carlo Goldoni)

La pastorella al prato
Contenta se ne va,
Coll' agnellino a lato
Cantando in libertà.

Se l'innocente amore
Gradisce il suo pastore
La bella pastorella
Contenta ognor sarà.

La pastoreta
(Carlo Goldoni)

La pastoreta al prat
contenta va
amb el xaiet a prop
cantant en llibertat.

Si l'innocent amor
el seu pastor agraeix,
la bella pastoreta
contenta estarà sempre.

Non t'accostar all'urna
(Jacopo A. Vittorelli)

Non t'accostar all'urna,
Che l'ossa mio rinserra,

No t'acostis a l'urna
(Jacopo A. Vittorelli)

No t'acostis a l'urna
que els meus ossos enclou;

Questa pietosa terra
È sacra al mio dolor.

Ricuso i tuoi giacinti,
Non voglio I pianti tuoi;
Che giovan agli estinti
Due lagrime, due fior?

Empia! Dovevi allora
Porgermi un fil d'aita,
Quando traéa la vita
In grembo dei sospir.

A che d'inutil pianto
Assordi la foresta?
Rispetta un'ombra mesta,
E lasciala dormir.

tal pietosa terra
és oferta al meu dol.

Refuso els teus jacints,
no vull els teus laments;
què valen als difunts
dues flors, dues llàgrimes?

Malvada! Era aleshores
que em devies ajuda,
quan la vida es fonia
cor endins dels sospirs.

Per què amb inútils planys
eixordes la floresta?
Respecta una ombra trista
i deixa-la dormir.

Guarda, che bianca luna
(Jacopo A. Vittorelli)

Guarda, che bianca luna!
Guarda, che notte azzurra!
Un'aura non susurra,
Nò, non tremola uno stel.

L'usignuoletto solo
Va dalla siepe all'orno,
E sospirando intorno
Chiami la sua fedel.

Ella, ch' el sente oppena,
Vien di fronda in fronda,
E pare che gli dica,
Nò, non piangere: son qui.

Che gemiti son questi!
Che dolci pianti Irene,
Tu mai non me sapesti
Rispondere così!

Ves, quina lluna blanca!
(Jacopo A. Vittorelli)

Ves, quina lluna blanca!
Ves, quina nit tan blava!
Ni una aura xiuxiueja,
ni una branca tremola.

El rossinyol tot sol
va de la brolla al freixe,
i sospirant entorn
reclama la parella.

Ella, que el sent a penes,
de fronda en fronda ve,
i sembla que li digui:
no ploris, sóc aquí.

Què són, aquests gemecs?
Quins dolços plors, Irene,
tu mai no m'has sabut
respondre semblantment!

Da quel sembiante appresi
(Pietro Metastasio)

Da quel sembiante appresi

D'aquell rostre aprenia
(Pietro Metastasio)

D'aquell rostre aprenia

A suspirar d' amore
Sempre per quel sembiante
Sospirerò d'amore.

La face a cui m'accesi
Solo m'alletta e piace,
E fredda ogn'altra face
Per riscaldarmi il cuore.

a sospirar d'amor,
sempre per aquell rostre
sospiraré d'amor.

El foc que m'encenia,
només, m'atreu i plau,
i és fred tot altre foc
per escalfar-me el cor.

Mio ben ricordati
(Pietro Metastasio)

Mio ben ricordati,
Se avvien ch'io mora:
Quanto quest' anima
Fedel t'amò.

E se pur amano
Le fredde ceneri;
Nell' urna ancora
T'adorerò.

Amor, recorda
(Pietro Metastasio)

Amor, recorda,
si ve que moro,
com aquesta ànima
fidel t'amava.

I si és que estimen
les fredes cendres,
a l'urna encara
t'adoraré.

Lachen und Weinen
(Friedrich Rückert)

Lachen und Weinen zu jeglicher Stunde
Ruht bei der Lieb auf so mancherlei Grunde.
Morgens lacht ich vor Lust,
Und warum ich nun weine
Bei des Abends Scheine,
Ist mir selb' nicht bewußt.

Weinen und Lachen zu jeglicher Stunde
Ruht bei der Lieb auf so mancherlei Grunde.
Abends weint ich vor Schmerz;
Und warum du erwachen
Kannst am Morgen mit Lachen,
Muß ich dich fragen, o Herz.

Riures i plors
(Friedrich Rückert)

Riures i plors en qualsevol moment
reposen en l'amor en moltes formes.
Al matí ric de joia,
i per què ara ploro
en la llum del capvespre
ni jo mateix ho sé.

Plors i riures en qualsevol moment
reposen en l'amor en moltes formes.
Ploro al vespre de pena,
i per què te'm despertes
al matí, enriolat,
t'haig d'inquirir, cor meu.

Traduccions i adaptacions de Miquel Desclot

COMBAT DEL SOMNI
Josep Janés

1. *Damunt de tu, només les flors*

Damunt de tu, només les flors.
Eren com una ofrena blanca:
la llum que daven al teu cos
mai més seria de la branca;

tota una vida de perfum
amb el seu bes t'era donada.
Tu resplendies de la llum
per l'esguard clos atresorada.

Si hagués pogut ésser sospir
de flor! Donar-me, com un llir,
a tu, perquè la meva vida

s'anés marcint sobre el teu pit.
I no saber mai més la nit,
que al teu costat fóra esvaïda.

2. *Aquesta nit un mateix vent*

Aquesta nit un mateix vent
i una mateixa vela encesa
devien dur el teu pensament
i el meu per mars on la tendresa

es torna música i cristall.
El bes se'ns feia transparència
—si tu eres l'aigua, jo el mirall—
com si abracéssim una absència.

El nostre cel fóra, potser,
un somni etern, així, de besos
fets melodia, i un no ser
de cossos junts i d'ulls encesos

amb flames blanques, i un sospir
d'acariciar sedes de llir?

3. *Jo et pressentia com la mar*

Jo et pressentia com la mar
i com el vent, immensa, lliure,
alta, damunt de tot atzar
i tot destí. I en el meu viure,

com el respir. I ara que et tinc
veig com el somni et limitava.
Tu no ets un nom, ni un gest. No vinc
a tu com a l'imatge blava

d'un somni humà. Tu no ets la mar,
que és presonera dins de platges,
tu no ets el vent, pres en l'espai.

Tu no tens límits; no hi ha, encar,
mots per a dir-te, ni paisatges
per ser el teu món —ni hi seran mai.

Piececitos
(Gabriela Mistral)

Piececitos de niño,
azulosos de frío,
¡cómo os ven y no os cubren,
Dios mío!

¡Piececitos heridos
por los guijarros todos,
ultrajados de nieves
y lodos!

El hombre ciego ignora
que por donde pasáis,
una flor de luz viva
dejáis;

que allí donde ponéis
la plantita sangrante,
el nardo nace más
fragante.

Sed, puesto que marcháis
por los caminos rectos,
heroicos como sois
perfectos.

Piececitos de niño,
dos joyitas sufrientes,
¡cómo pasan sin veros
las gentes!

Siesta
(Francisco Silva)

Ordinario rosal, trébol reciente
el rumor tan apenas de un
carruaje.
El patio recogido en el follaje
de la espesa glicina blandamente.

Un verde sauce añoso dá
hospedaje
a un holgazán tostado
adolescente
cuyo gorro de hilo levemente
lo aprisiona en un sueño de
pillaje

Mi garganta
(Popular)

Mi garganta no es de palo
¡Ay! pobre de mí, de mi paloma
ni hechura de carpintero,
¿Donde andará
esa cholita traidora?

Y así cantando y bailando
¡Ay! pobre de mí, de mi paloma
chiquita, vengo ganando,
¿Donde andará
esa cholita traidora?

Viniendo de Chilecito
(Popular)

Viniendo de Chilecito,
En el camino encontré
A una riojana linda
Que ella me quiso y enamoré.
Chilecito, flor de mi hogar
Por donde quiera que vaya,
De la riojana m'hei de acordar.
Chilecito, Chilecito,
Para olvidar las penas
Que ya me matan en Tabacal.

Se equivocó la paloma
(Rafael Alberti)

Se equivocó la paloma.
Se equivocaba.

Por ir al Norte, fue al Sur.
Creyó que el trigo era agua.
Se equivocaba.
Creyó que el mar era el cielo;

que la noche la mañana.
Se equivocaba.

Que las estrellas eran rocío;
que la calor, la nevada.
Se equivocaba.

Que tu falda era tu blusa;
que tu corazón su casa.
Se equivocaba.

Ella se durmió en la orilla.
Tú, en la cumbre de una rama.

Apegado a mí
(Gabriela Mistral)

Velloncito de mi carne,
que en mi entraña yo tejí,
velloncito friolento,
¡duérmete apegado a mí!

La perdiz duerme en el trébol
escuchándole latir:
no te turben mis alientos,
¡duérmete apegado a mí!

Hierbecita temblorosa
asombrada de vivir,
no te sueltes de mi pecho:
¡duérmete apegado a mí!

Yo que todo lo he perdido
ahora tiemblo de dormir.
No resbales de mi brazo:
¡duérmete apegado a mí!

Violetas
(Luis Cernuda)

Leves, mojadas, melodiosas,
Su oscura luz morada
insinuándose
Tal perla vegetal tras verdes
valvas,
Son un grito de marzo, un
sortilegio
De alas nacientes por el aire
tibio.

Frágiles, fieles, sonríen
quedamente
Con muda incitación, como
sonrisa
Que brota desde un fresco labio
humano.
Mas su forma graciosa nunca
engaña:
Nada prometen que después
traicionen.

Al marchar victoriosas a la
muerte
Sostienen un momento, ellas tan
frágiles,
El tiempo entre sus pétalos. Así
su instante alcanza
Norma para lo efímero que es
bello,
A ser vivo embeleso en la
memoria.

Alegría de la soledad
(Luis Cernuda)

A solas, a solas,
Camino de la aurora,
Bajo las nubes cantan,
Blancas, solas, las aguas;
Y entre las hojas sueña,
Verde y sola, la tierra.

Rubia, sola también, tu alma
Allá en el pecho ama,
Mientras las rosas abren,
Mientras pasan los ángeles,
Solos en la victoria
Serena de la gloria.

CINCO CANCIONES
(Juana de Ibarbourou)

Canción del amor triste

Viento que te vas
A donde no puedo
Yo ir,
¿No me llevarás?

Si tuviera alas,
Alas como tú,
¡Ay, contigo iría
Por el cielo azul!

Porque estoy tan triste
Que deseara huir.
Llévame, ¡oh pampero,
Muy lejos de aquí!

Haréme liviana,
Más de lo que soy,
Para pesar menos
He llorado hoy.

Para pesar menos,
Si preciso es,
Mi trenza sombría,
¡Ay!, me cortaré.

Para pesar menos
Ni he de sonreír
Cuando al fin me lleves
Muy lejos de aquí.

Lo único, viento,
Que no puede ser,
Es que yo a aquel hombre
Deje de querer.

Aunque pese mucho
Ese amor irá
A donde yo vaya.
¿Me podrás llevar?

Quiero ser hombre

Si yo fuera hombre, ¡qué hartazgo
de luna,
De sombra y silencio me habría
de dar!
¡Cómo, noche a noche, solo
ambularía
por los campos quietos y por
frente al mar!
Si yo fuera hombre, ¡qué extraño,
qué loco,
Tenaz vagabundo que había de
ser!
¡Amigo de todos los largos
caminos
que invitan a ir lejos para no
volver!
Cuando así me acosan ansias
andariegas
¡qué pena tan honda me da ser
mujer!

Señor Jardinero

Señor Jardinero,
Déme usted a mí
Un capullo pálido
Y otro carmesí.

Los pondré en la almohada
Donde mi Natacha
Hunde su mejilla
Rosadita y blanca.

Y al día siguiente
Tendrá usted así
Dos rositas blancas
Y dos carmesí

La señora Luna

La Señora Luna
Le pidió al naranjo
Un vestido verde
Y un velillo blanco.

La Señora Luna
Se quiere casar
Con un pajecito
De la casa real.

Balada de amor

Aquel que esperaba
Sin saber su cara,
Pasó hoy a mi lado
Y llevóse mi alma.

La trova que en ese
Momento cantaba,
Se quebró en mis labios
Y tornéme pálida.

Alguien me lo dijo
Sin voz ni palabra:
—¡Levanta los ojos,
Que pasa el que aguardas!.

Me puse a seguirlo
Como una sonámbula
Con las manos trémulas
Y la cara pálida.

Mas él, sin mirarme,
Se adentró a su casa
Sin saber que a rastras
Se llevaba un alma.

Me volví tan triste
Que lloré hasta el alba.
¡Le daría mi vida
Y él no sabe nada!